

Pfv.IV.22.126/2015/7.szám

A Kúria a Nébald és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nébald Rudolf ügyvéd) által képviselt felperesnek az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya (ügyintéző: dr. Sári Péterné) által képviselt Fővárosi Törvényszék alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt 27.P.20.637/2012. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.22.280/2013/10/I. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 33. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás lényegi tartalma szerint az adóssal szemben a felperes és a .. végrehajtást kérők kezdeményezésére folytak végrehajtási eljárások. Később a .. végrehajtást kérő jogutódja a .lett. A .., mint végrehajtást

kérőnek is folyamatban volt az adós ellen végrehajtási ügye. Az adós hozzájárult, hogy a végrehajtás során az ingatlan árveréssel történő értékesítésből befolyt vételárból a többletként jelentkező összeg beszámításra kerüljön a .. végrehajtást kérő ugyanazon bírósági végrehajtó előtt folyamatban lévő végrehajtási ügy követelésébe. Az ingatlan végrehajtásból befolyt összegről a végrehajtó felosztási tervet készített, amelyben rögzítette, hogy az előleg és a teljes vételár közötti különbözetet beszámítással egyenlítette ki az árverési vevő. A Pesti Központi Kerületi Bíróság az 1999. december 14-én kelt Vh.10937/1998/15. számú végzésével a felosztási tervet jóváhagyta. A felperes kifogása alapján eljáró Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság felosztási tervet jóváhagyó 15. sorszámu és a felperes kifogását elutasító 20. sorszámu végzéseit hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára utasította. A Pesti Központi Kerületi Bíróság ezt követően végzésével a .. és az adós közötti végrehajtási ügyet felfüggesztette arra tekintettel, hogy a felosztási terv jóváhagyásának és az egyéb kifogások elbírálásának előkérdése a végrehajtási eljárás törvényes megindulásának tisztázása, amely a Mosonmagyaróvári Városi Bíróság hatáskörébe tartozik. A folytatódó eljárásban a bírósági végrehajtó 2000. október 16-án új felosztási tervet készített, amelyben figyelembe vette a .., mint a .. jogutódja, a felperesnek, valamint a ..-nek saját jogon a végrehajtásban érvényesített követeléseit. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2000. november 27-én kelt 6.Vh.10937/1998/50. számú, 2.Vh.16722/1998/55. számú és a 4.Vh.13125/1999/21. számú végzésével a felosztási tervet jóváhagyta. A végzések ellen a felperes fellebbezéssel élt. Időközben az adóssal szemben felszámolási eljárás indult a fizetéseképtelensége miatt. A felszámoló által előterjesztett kifogások alapján eljáró Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a perrel érintett végrehajtási eljárásokat végzésével megszüntette és a végrehajtót a befolyt, de még ki nem fizetett pénzüsszegek felszámoló részére való megküldésére kötelezte. A felperes a végzések ellen fellebbezéssel élt, majd az adós ellen folyó felszámolási eljárásban hitelezői igényt jelentett be. A felszámolás 2005. november 21-én fejeződött be, a felperes hitelezői igénye nem került kielégítésre.

A felperes keresetében bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén kérte az alperes 1.159.817 forint elmaradt haszna és kamatai megfizetésére kötelezését. Kereseti álláspontja szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: alperes) az 1999. december 14-én kelt 0101.6.Vh.10937/1998/15. számú végzésével (a továbbiakban: 15. számú végzés) jogelődjének kárt okozott, mert elmulasztott rendelkezni a végrehajtási joggal biztosított követelésének kielégítéséről. Az ingatlanra bejegyzett végrehajtási joga ellenére nem tüntette őt fel a felosztási tervben, így az ingatlanárverésen befolyt vételártöbbletként jelentkező összeghez

nem jutott hozzá a követelése kielégítésének fejében.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy jogellenes, felróható magatartást tanúsított és az okozati fennállását.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperest a Pesti Központi Kerületi Bíróság Vh.10937/1998., Vh.13125/1999. és Vh.16722/1999. számú végrehajtási eljárásaival összefüggésben keletkezett kárért. Az elsőfokú bíróság indokolásában megállapította, hogy az alperes a 15. sorszámú végzését nem a végrehajtásról szóló 1993. évi LIII. törvény (Vht.) 150. § (1) bekezdés, 170. § (1) és (2) bekezdései, valamint 171. §-a rendelkezéseinek megfelelően járt el. A felperesnek jelzálogjoggal biztosított követelése állt fenn, míg az árverési vevőnek (..) az árverés időpontjában még nem volt végrehajtással biztosított követelése. A követelést engedményezés folytán a ..-től csak későbbi időpontban szerezte meg, ezt a követelést számíthatta be a vételárba, amit a felosztási tervben a végrehajtó is feltüntetett. Az alperes 15. sorszámú végzése kirívóan jogszabálysértő, mert olyan követelést vont a kielégítendő tartozások sorába, amely a felperes követelését követően keletkezett és azt sem vette tekintetbe, hogy a felperes követelését bejegyzett jelzálogjoggal biztosította. Ezzel a felperesnek kárt okozott. A felperes élt a rendes jogorvoslat lehetőségével, a felszámolás azonban megakadályozta, hogy a kárfolyamat megakadjon, így a rendes jogorvoslat sem volt alkalmas a kár elhárítására.

Az elsőfokú közbenső ítélet ellen az alperes fellebbezett, amelyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. Elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozott. Érdemben azzal érvelt, hogy a felperes követelését biztosító jelzálogjogot a földhivatal tévedésből nem tüntette fel a végrehajtó által kikért tulajdoni lapon. A felperes a kielégítésének elsőbbségét nem tudta igazolni, a végrehajtó és az alperes a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban bízva készítette el és hagyta jóvá a felosztási tervet. Felróható, jogellenes magatartást tehát nem tanúsított.

A felperes fellebbezési ellenkérelme a közbenső ítélet helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, valamint rendelkezett az első- és másodfokú eljárási illeték viseléséről.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal pontosította, hogy a 15. sorszámú végzés

meghozatalának időpontjában a felperes jelzálogjoga nem volt az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetve, továbbá a vevő az ingatlanokat nem szerezte meg, mert az adós tulajdonjogát az ingatlanügyi hatóság tulajdonjog visszaállítása címén az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyezte. A másodfokú bíróság a Ptk. 349. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 349. § (1) bekezdés és 339. § (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perekben elvi éllel emelte ki, hogy a jogalkalmazó szervezetekkel szemben támasztott kártérítés iránti követelést csak a közhatalmat gyakorló személynek felróható, kirívóan súlyos jogszabálysértés alapozhatja meg. A másodfokú bíróság további indokolása szerint a felperes jelzálogjogát a közhiteles ingatlan-nyilvántartás a 15. számú végzés meghozatalának időpontjában nem tüntette fel, amely körülményre a felperes a határozat elleni fellebbezésében maga is hivatkozott, ezért erre az alperes nem is lehetett tekintettel. Az alperes a Vht. 171. § (2) bekezdése alapján a határozat meghozataláig bejelentett elsőbbségi igényt köteles volt figyelembe venni, így a Vht. 170. § (2) bekezdésének alkalmazásával döntött. Miután az alperes a sérelmezett 15. számú végzést a végrehajtó által szolgáltatott, valamint az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett adatok figyelembevételével hozta meg, a felperes által megjelölt bizonyítási eszközök nem alkalmasak annak alátámasztására sem, hogy az alperes a felperessel szemben felróható és jogellenes magatartást tanúsított.

A jogerős ítélet további indokolása szerint a vevőnek nem vitásan jelentős összegű jelzálogjoggal biztosított követelése állt fenn az adóssal szemben és a vételárát a befizetett előleget meghaladóan a Vht. 150. § (1) bekezdésében foglalt beszámítás lehetőségével élve kívánta kiegyenlíteni, így a végrehajtó számlájára a felperes követelésének fedezeteként megjelölt vételár nem folyt be. Az a feltételezés tehát, amire a felperes a követelését alapítja, azaz szabályszerű eljárás esetén a követeléséhez hozzájutott volna, olyan jövőbeli bizonytalan „tény”, amelyet a felperes kétséget kizáró módon bizonyítani nyilvánvalóan nem tudja. A felosztási terv jóváhagyásának időpontjában (1999. december 14.) a vételár a felosztáshoz szükséges módon nem állt rendelkezésre, ugyanakkor az adós felszámolását elrendelő végzés 2000. szeptember 11-én jogerőre emelkedett, így még csak nem is valószínűsíthető, hogy a felperes - függetlenül az alperes eljárásának jogszerűségétől - a követeléséhez hozzájuthatott volna. A felperes tehát azt sem tudta bizonyítani, hogy az alperes bármely magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett. A kártérítés feltételei bizonyítottóságának hiányában ezért a felperest alperessel szemben a kártérítési igény nem illeti meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság

közbenső ítéletének helybenhagyása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság alaptalanul állapította meg, hogy az alperes felosztási tervet jóváhagyó 15. sorszámú végzése meghozatalának időpontjában a felperes zálogjoga nem volt az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetve. A 15. sorszámú végzés elleni fellebbezés F/1. melléklete szerint 1999. október 18-án a földhivatal bejegyezte a felperes zálogjogát a tárgyi ingatlanokra. A jelzálogjog széljegyeknek a bejegyzés előtt történt törlése téves intézkedés volt. A másodfokú bíróság jogszabályt sértve állapította meg az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően tartalmilag azt, hogy az alperes felosztási tervet jóváhagyó határozata nem volt kirívóan jogszabálysértő. Azzal ugyanis, hogy a végrehajtást kérő felperes követelését a felosztási határozat nem tüntette fel, az alperes a bevételt nem a végrehajtást kérők között osztotta fel. Az alperes ezzel kirívóan megsértette a Vht. 171. § (1) bekezdését, a másodfokú bíróság pedig azzal sértette meg ugyanezen jogszabályi rendelkezést, amikor azt állapította meg, hogy az alperes 15. sorszámú határozatában a bevételek felosztása szabályszerű volt. A felperes szerint a másodfokú bíróság valótlanul állapította meg a kereset tartalmát, mert a kereset az alperessel szemben érvényesített kár megtérítésére irányult és nem az adóssal szemben fennálló követelés érvényesítésére. Ezért az adós fizetéseképtelensége körében kifejtettek nem relevánsak. Az alperes a 15. sorszámú határozatával tette lehetetlenné, hogy hozzájusson az adós által már rendezett összeghez. A kára ekkor következett be. Minden ezt követő esemény már csak a károkozás következményeinek elhárítása körében lenne értékelhető. A másodfokú bíróság a Vht. 150. § (1) bekezdését megsértve állapította meg, hogy a vevőnek lehetősége volt a felperes követelésének fedezeteként megjelölt összeg beszámítására, miután a kielégített követelést meghaladó összeggel egyező további követelésre a vevőnek már nem volt végrehajtási joga.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert a tárgyalás alapján megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn. A felperes a felülvizsgálati kérelmében - értelemszerűen - nem tette kifogás tárgyává, az alperes pedig a felülvizsgálati ellenkérelmében nem sérelmezte azt, hogy az alperes másodfokú eljárásban előterjesztett elévülési kifogását a másodfokú bíróság nem bírálta el. A Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletnek az elbírálatlanul maradt elévülési kifogás tekintetében a jogszabálysértő voltát nem vizsgálhatta.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján nem sértett jogszabályt.

A másodfokú bíróság a per adatai alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes jelzálogjogát az ingatlan-nyilvántartás az alperesek kifogásolt eljárásának időpontjában nem tartalmazta. Ezért a felperest illető jelzálogjognak a végrehajtás alá vont ingatlan tulajdoni lapján való feltüntetése hiánya miatt sem a felosztási tervet készítő végrehajtót, sem az azt jóváhagyó alperest mulasztás nem terhelte. Miután a felperes követelésének jelzálogjoggal biztosított volta a végrehajtónak és az alperesnek fel nem róható okból a 15. sorszámú végzés meghozatalakor nem volt megállapítható, így a Vht. 170. § (2) bekezdése figyelembevételével a Vht. 174. § (1) és (2) bekezdései alapján a felosztási terv jóváhagyása sem volt jogellenes.

A kártérítési felelősséget a felróható magatartás és az okozott kár között fennálló közvetlen okozati összefüggés alapozza meg. Ezért nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor az adós teljesítőképességét vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a felperes az általa hivatkozott helyesnek tartott tartalommal meghozott döntés esetén sem juthatott volna hozzá a követeléséhez.

Miután a vételár beszámítás engedélyezésének elmaradása esetén is bizonytalan, hogy a vételár teljes befizetésére sor került volna, nem téves a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy csupán feltételezés, amire a felperes a követelését alapítja. Ezen túlmenően a per nem vitás adatai szerint az adóssal szemben a fizetéseképtelensége folytán megindult felszámolási eljárás is akadályát képezte volna a felperes követelése kielégítésének. Mindebből következően nem volt ügydöntő jelentősége annak, hogy a felperes követelése feltüntetésre került-e a felosztási tervben, mert az időközben megindult felszámolási eljárásra tekintettel a végrehajtási eljárásban a felperes követelése nem nyerhetett volna kielégítést. A felperes által érvényesített igény, amelyet arra alapított, hogy az adóssal szemben fennálló követelését az alperes magatartása miatt nem érvényesíthette, a felróható magatartás és az okozati összefüggés hiányában is alaptalan.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2016. március 2.

*Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Böszörményiné
dr. Kovács Katalin s.k. bíró*

AM

A kiadmány hitelével:

írnok